

ת"פ 7323/06/12 - מאיר כהן, מטעם הסנגוריה הציבורית נגד מדינת ישראל, שלוחת תביעות אילת

בית משפט השלום באילת

ת"פ 7323-06-12 מדינת ישראל נ' כהן ואח'
תיק חיצוני: 221801/2011

מספר בקשה: 8

מאיר כהן ת.ז. 22189914
ע"י ב"כ עו"ד גד קנין
מטעם הסנגוריה הציבורית

בפני כב' השופט יוסי טופף
המבקש (נאשם 1):

נגד
המשיבה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד יוסף קטעבי
שלוחת תביעות אילת

החלטה

לפניי בקשה להורות על ביטול כתב האישום שהוגש כנגד המבקש, מחמת הגנה מן הצדק.

האישום ותשובת הנאשמים

1. ביום 31.5.2012 הוגש כתב אישום נגד המבקש ונאשמת נוספת, המייחס לכל אחד מהם עבירות של איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו לפי סעיף 273 לחוק העונשין והפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק העונשין.

בקצירת האומר יצוין כי לפי עובדות כתב האישום, בתאריך 4.5.2011 ביקש שוטר מהנאשמים להציג בפניו תעודות זהות. המבקש אמר לשוטר: "לא מקשיב לך ולא מביא לך תעודת זהות, מי אתה יא אפס, אין לך מה לעשות". הנאשמת הוסיפה ואמרה: "מה קרה, אין לך מה לעשות עוף, עוף מפה לא תקבל כלום". בהמשך עיכב השוטר את המבקש אך הוא לא ציית להוראות השוטר ועל כן הודע לו על מעצרו. השוטר אחז בידו של המבקש, אך האחרון דחף את השוטר ובהמשך איים עליו בפגיעה בחייו או בגופו בכך שאמר לו: "אני ארצח אותך, אני אגיע לבית שלך, אני יהרוג אותך, יא מזדיין". נטען כי המבקש

השתולל והניף ידיו לכל עבר בניסיון למנוע את איזוקו. באותו המעמד שרטה הנאשמת שוטרת נוספת שהיתה במקום. המבקש הוכנס לניידת משטרה. הנאשמת נכנסה אף היא לניידת, מבלי שהתבקשה וסירבה לצאת ממנה. בזמן הנסיעה בניידת איימה הנאשמת בפגיעה שלא כדין בשוטרת.

2. בדיון שהתקיים ביום 24.9.2012 כפרו הנאשמים במיוחס להם, באמצעות עו"ד וקסלר ונטען כי הנאשמים הוכו על ידי השוטרים. בתאריך 19.3.2013 ניתן מענה מפורט מטעם הנאשמים. המבקש טען, באמצעות עו"ד קינן, כי השוטרת אכן פנה אליהם וביקש לראות את תעודות הזהות של הנאשמים. הוכחו איומים כלפי השוטרת. נטען כי השוטרת היכה את המבקש מאחור בעמוד השדרה, עת פנה ללכת, שיטח אותו לרצפה, דרך עליו, תפס את ידיו מאחור ואזק אותו. בנוסף ניתן מענה לכתב האישום מטעם הנאשמת, באמצעות עו"ד אבירם. בתום הדיון נקבע מועד לשמיעת ראיות הצדדים.

הבקשה והתגובה לה

3. ביום 14.10.2013 הוגשה בקשה לביטול כתב האישום כנגד המבקש בשל הגנה מן הצדק. נטען כי המבקש הותקף על-ידי השוטרת, על לא עוול בכפו, ובעקבות כך הוגשה תלונה למחלקה לחקירות שוטרים (להלן: "מח"ש"), אך זו נגנזה מהטעם של זניחת התלונה, לאחר שהמבקש לא התייצב במועד שנקבע לו כדי שימסור את גרסתו. נטען כי המבקש כלל לא קיבל הזמנה למסור מידע, היות ובאותה תקופה היה בגדר דר רחוב. ב"כ המבקש ציין כי המבקש ביקש לחדש את תלונתו והודיע כי הוא מוכן להתייצב בפני מח"ש בכל עת. ברם, תשובת מח"ש היתה כי "נסיבות העניין אינן מצדיקות פתיחה בחקירה פלילית". המבקש לא אמר נואש ולאחר שאסף ראיות חדשות, באמצעות חוקר פרטי, פנה למח"ש בבקשה לחדש את החקירה. צוין כי ב"כ המבקש שוחח עם מתמחה ממח"ש שמסרה לו כי אין אפשרות לחדש את החקירה בשל ראיות חדשות אלא עליו להגיש ערר ליועץ המשפטי לממשלה. ערר מטעם המבקש הוגש, אך לדברי ב"כ המבקש נמסר לו כי המלצת מח"ש ליועץ המשפטי לממשלה היא לדחיית הערר.

בנסיבות אלו, טען ב"כ המבקש כי הגשת כתב האישום נגד המבקש מהווה פגיעה בזכותו החוקתית של המבקש לשוויון והפליה המקימה לו עילה לביטול כתב האישום מכוח הגנה מן הצדק. נטען כי למבקש ראיות חדשות שלא הוצגו בפני מח"ש ושכוחן להוכיח את התנהגותו האלימה של השוטרת נגדו. ב"כ המבקש סבר כי משלא נבחנו ראיות אלה בפני מח"ש יש תחושת חוסר צדק ואפליה ועל כן יש להורות על ביטול כתב האישום.

4. המשיבה הביעה התנגדותה לבקשה וטענה כי בהעדר הצגת ראיותיה של ההגנה אין בידה להתייחס לבקשה גופה. נטען כי לאור החלטת מח"ש לפיה לא תיפתח חקירה כנגד השוטרת, אין מקום להותיר את כתב האישום כנגד הנאשם ללא בירור משפטי, ובמהלכו תהא רשאית ההגנה להציג את ראיותיה בפני בית המשפט. המשיבה ציינה כי הבקשה הוגשה בשיהוי לקראת מועד ההוכחות, על אף שהדברים היו בידיעת ההגנה עובר למועד המענה לכתב האישום. לאור האמור, עתרה המשיבה לדחות את הבקשה.

ולהורות על שמיעת ראיות הצדדים כפי שנקבע.

דין ומסקנות

5. סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 נחקק בשנת 2007 בעקבות דוקטרינת ההגנה מין הצדק והוא קובע כי לאחר תחילת המשפט, רשאי הנאשם לטעון טענה מקדמית לפיה "הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית." נקבע כי השימוש בטענה יעשה במשורה, רק במקרים קיצוניים, לאחר שייבחן כל מקרה לנסיבותיו.

טענת ההגנה מן הצדק נועדה ליתן פתרון למקרי קיצון בלבד. ראו ע"פ 2910/94 ארנסט יפת נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 221:

"המדובר במקרים בהם המצפון מזדעזע ותחושת הצדק האוניברסלית נפגעת, דבר שבית המשפט עומד פעור פה מולו ואין הדעת יכולה לסבלו. ברי כי טענה כגון זו תעלה ותתקבל במקרים נדירים ביותר, ואין להעלותה כדבר שבשגרה ובענייני דיומא סתם".

לימים, רוככה דרישה זו עת נקבע כי טענת ההגנה מן הצדק תקום לנאשם במקרה שבו קיומו של ההליך הפלילי פוגע "באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות". ראו ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' ד"ר איתמר בורוביץ, פ"ד נט(6) 776, שם קבע בית משפט העליון את הדרך בה מצווה בית המשפט לבחון את הטענה:

"בשלב הראשון על בית-המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליכים שנקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם, וזאת, במנותק משאלת אשמתו או חפותו. בשלב השני על בית-המשפט לבחון אם בקיומו של ההליך הפלילי חרף הפגמים יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות" והוא יעשה כן תוך איזון האינטרסים השונים והמנוגדים. "בשלב השלישי, מששוכנע בית-המשפט כי קיומו של ההליך אכן כרוך בפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, עליו לבחון האם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתגלו באמצעים יותר מתונים ומידתיים מאשר ביטולו של כתב-האישום".

בע"פ 5672/05 טגר בע"מ נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 21.10.2007) נקבע:

"עם כניסתו לתוקף של התיקון לחוק, הפכה ההגנה מן הצדק מדוקטרינה הלכתית לדוקטרינה המוכרת ומעוגנת בספר החוקים... הגנה מן הצדק, כך נראה, הייתה ונותרה טענה שיש לקבלה במקרים חריגים בלבד... באשר לשלבי הבחינה בהם יש להעביר את טענת ההגנה מן הצדק, נראה שאין סיבה לשנות מהמבחן התלת שלבי שנקבע בפרשת בורוביץ".

בעניין ספציפי של חקירה או אי חקירת מח"ש נקבע בת"פ 5157/08 מדינת ישראל מדור תביעה ת"א נ' מירה פויגל (ניתן ביום 29.9.2009) כך:

"לא בכל מקרה שנסגר תיק חקירה במח"ש נגד אנשי משטרה, כשמנגד מוגש כתב אישום נגד אזרח בגין האירוע בו היו מעורבים אנשי המשטרה מול האזרח, קמה עילה לביטול כתב האישום מכוח הטענה של הגנה מן הצדק ועל הטוען לביטול כתב האישום להראות שההבחנה שעשתה המאשימה, בין הנאשמת מזה לבין המשתתפים האחרים בפרשה, קרי: אנשי המשטרה, מזה, הינה הבחנה פסולה ובררנית הנגועה בחוסר שיוויוניות ומשכך, הגשת כתב האישום נגד הנאשמת וניהול ההליך הפלילי נגדה עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית".

6. בענייננו, נטען כי בשל סירוב מח"ש לחקור את תלונת המבקש, יש לבטל מניה וביה את כתב האישום שהוגש נגדו. אין בידי לקבל טענה זו. החלטה של מחלקה לחקירות שוטרים הינה החלטה עצמאית ששיקוליה עמה ואיני סבור כי יש בה כדי להשפיע באופן אוטומטי על הגשת כתב האישום שהינו תוצר שיקול דעת התביעה. במקרה דנן, הגורם המוסמך, מח"ש, בדקה ומצאה שלא לפתוח בחקירה פלילית כנגד השוטר. יתר על כן, לא היה בידי המבקש למסור לבית המשפט כי הערר על החלטת מח"ש אכן נדחה וככל שכן - מהם הנימוקים לכך.

משהוגש כתב אישום, יש לרדת לחקר האמת ולברר את העובדות העומדות בבסיסו ואין מקום לבטל את כתב האישום בשל הטענה כי בידי ההגנה ראיות הגנה טובות שמוכיחות מצב עובדתי אחר, מבלי שאלה הוצגו ונבחנו על ידי בית המשפט. מכאן, איני מוצא לקבל את הבקשה שעה שאין בפניי את הראיות והעדויות הנטענות מטעם המבקש אשר ביכולתן לשנות מהחלטת מח"ש או היועמ"ש בהליך האחר. אני מוצא לנכון להוסיף כי אין לקבל זיקה ישירה בין ההליך אשר מתבצע במח"ש לבין ההליך בבית המשפט שכן שיקול הדעת של התביעה בהגשת כתב אישום הינו שיקול דעת עצמאי ואינו תלוי בהחלטה כזו או אחרת של מח"ש.

מכל מקום, אף אם כטענת המבקש הותקף על ידי השוטר, הרי שהעובדות יתבררו לאשורן במסגרת פרשת הראיות בה יישמעו עדים ולאחר שייחקרו, יוכרע האם להרשיע או לזכות את המבקש בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

בשלב מקדמי זה, בו טרם נשמעו הראיות בתיק לא מצאתי לקבוע כי עצם העמדת המבקש לדין מהווה התנהלות שהדעת מזועזעת ממנה או מבטא התנהלות לקויה במידה כזו המצדיקה את ביטול כתב האישום כנגדו.

נא ראו בעניין זה פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בע"פ 10726-01-11 מדינת ישראל נ' יעקב קנדרו (ניתן ביום 24.3.2011), כך:

"מעבר לכך, סבורים אנו כי יצירת זיקה מיידית בין מחדל בחקירת שוטרים ובין קיום של הליך פלילי מעוררת בעיות אשר ראוי למנוע. הליך פלילי צריך להתברר כאשר על בית משפט, במקרה זה, לזמן את השוטרים ולשמוע את מכלול הטענות ויכול היה בית משפט לקבוע לאחר שמיעת העדויות כי למעשה המשיב הוא זה שהותקף ולא להיפך. ביטול כתב אישום עקב אי ביצוע פעולת חקירה במח"ש אינו הסעד הנכון ויכול גם לגרום לתמריץ שלילי להגשת תלונות סרק נגד שוטרים באופן שבו תוצף מח"ש בתלונות וכתוצאה מאי חקירה ראויה יטענו טענות שעניינם להגנה מן הצדק. ראוי היה, על כן, לקיים את ההליך, לברר את הטענות ובמסגרת פסק דין יכול היה בית משפט גם להתייחס להתנהגות השוטרים, אם ימצא כי התנהגות זו אינה ראויה וכן להתייחס לכל החלטה שקיבל מח"ש".

וכן, ראו ע"פ (נצ) 2658-06-11 מדינת ישראל נ' טלקר (ניתן ביום 13.9.2011).

7. מכל המקובץ עולה כי גם אם נפל פגם בהגשת כתב האישום, ואינני קובע זאת בשלב זה, הרי שאין בידי לקבוע עתה כי מדובר בפגם היורד לשורשו של האישום ולא מצאתי כי קיום ההליך המשפטי יפגע בעקרונות של צדק והגינות משפטית. ההיפך הוא הנכון. ניהול ההליך יסלול בפני הנאשם את הדרך להציג את ראיותיו, לרבות אלו שלדבריו לא נבחנו במח"ש. הנה כי כן, משנמצא על ידי מח"ש כי בנסיבות העניין, על יסוד החומר שהיה מונח לפניו, כי אין מקום להמשיך בבירור אחר, נפתחה הדרך לנקיטה בהליך פלילי נגד הנאשמים. משהוחל במסלול זה, יש לקיים את בחינת העובדות באירוע גופו במסגרתו בבית המשפט. למותר לציין כי שמורה למבקש האפשרות לשוב להליך במח"ש אם יהיה צורך בכך לאחר שיתבררו נסיבות העניין.

8. לאור כל האמור הבקשה נדחית. ישיבת ההוכחות תתקיים במועדה.

9. ההחלטה תשלח לצדדים.

ניתנה היום, כ"ג שבט תשע"ד, 24 ינואר 2014, בהעדר הצדדים.